

Vážené dámy, vážení pánové,

je krátce po poledni 5. května 2016. Na den přesně uplynul sedmdesát a jeden rok od chvíle, kdy po dlažbě našeho náměstí zaduněly pásy a kola vozidel druhé obrněné kavalérie. Uším Klatovanů však zněl jejich lomoz výrazně jinak než v předchozích šesti létech. Muži na nich sedící nebyli symbolem strachu, nýbrž úlevy. Oči místních obyvatel se plny úzkosti již neskláněly k zemi. Naopak. Konec takřka nekonečné poroby a ponížení jim umožnil narovnat nejen těla, ale i ducha. Ve tvářích jim hrály úsměvy. Společně se svými osvoboditeli sdíleli bezbřehou radost z nově nabyté svobody.

Mezi zdmi historických domů se rozezněl mohutný chorál. Zpívat národní hymnu bylo možné opět bez postihu. Nenáviděné vlajky s hákovými kříži nahradily ty červenomodrobílé. Obě zástavy symbolicky stejných barev. Jednou v uspořádání našim srdcím nejvzácnějším, po druhé pro nás navždy symbolizující příchod konce nejhrůznějšího válečného konfliktu v lidských dějinách.

Tak chutnala dlouho očekávaná svoboda. Šířila se obrovskou rychlostí ne nepodobnou povodni či lavině. Alespoň na pár okamžiků pohřbila všečen žal a bolest, jež okupovaly mysl lidí a nedaly jim klidně spát. Dokud nenabyly mnohdy hrůzné jistoty, mohly doufat a věřit. Věřit v návraty svých nejbližších, kteří byli vytrženi ze svých domovů a vrženi do rulety smrti na bojištích, při nucených pracech či v koncentračních táborech. Domů se jich bohužel navracelo pomálu. Podobně jako Klatované čekaly na návraty svých synů a dcer do rodných měst a vsí také matky tam daleko na východě i za „velkou louží“. Často marně. Miliony hrdinů musely přinést svoje oběti, aby další generace mohly žít v míru, svobodně, bez obav z toho, co bude zítra.

Vše se zdálo křišťálově jasné, jak už to pro lidstvo ve zlomových chvílích bývá. Nevím, zda by se tehdy na klatovském náměstí našel byt' jediný škarohlíd, který by nahlas zapochyboval a varoval před naší nepoučitelností. Kdyby tak učinil, byl by davem vysmíván či lynčován. Nadcházející léta by mu však dala za pravdu. Hodiny a hodiny bychom si mohli povídat o kotrmelcích, jimiž si náš národ (o světě ani nemluvě) prošel během sedmi desítek poválečných let. Těžce získanou svobodu jsme opět pozbyli a klopotně jsme

překonávali roky dusivé šedi, než jsme se a v to pevně věřím, že natrvalo, zabydleli mezi vyspělými evropskými i světovými demokratickými zeměmi.

Klidu však nenacházíme ani nyní. Blahobytný život, který pálí nejen nás, ale snad ještě větším dílem též země bohatší, vychoval z jejich obyvatel poněkud přehlíživé a zapomětlivé lenochy. Nemyslím to zle, říkám to však nanejvýš varovně. Vždyť dějiny jsou doslova plné konfliktů, u jejichž zrodu byla touha po pohodlnějším životě a bohatství souseda. Neuměl-li toho někdo dosáhnout vlastním přičiněním, zkusil to silou či lstí. Pokud se k tomu přidala nadutost, utápění se v žabomyších sporech, ujišťování se o vlastní dokonalosti a nepřemožitelnosti, nebylo nikdy od katastrofy daleko. Přestaňme s nářky a stěžováním si na vše. Připusťme si konečně, že náš životní styl je pro absolutní většinu světa nedostižným snem a lákavým pamlskem. Nestyděme se za něj, nikdo nám k němu nepomohl, ani nám je nedaroval. Je rovněž správné, že k němu patří i pořádný díl solidarity. Nikoliv však té, které jsme svědky a osobně ji vnímám jako téměř omluvnou. Bezbřehá a bezhraniční štědrost evropských sociálních systémů a politická korektnost není na místě. Evropské země mají stejně jako všechny jiné svoje jasné kořeny kulturní, historické i náboženské. Máme za povinnost naše tradiční základy chránit a předat dalším generacím, nikoliv si je nechat rozebrat.

Jsem šťasten, že jsem se dožil dnů, kdy se mohu v rámci zemí vyznávajících stejné hodnoty pohybovat svobodně, bez hranic. Vnitřní otevřenost výrazně prospívá hospodářství. Má nesporně pozitivní vliv také na sociální a vzdělanostní úroveň především mladé generace. Braňme si tento komfort svobody ze všech sil proti atakům zvenčí.

Necháme-li se o něj jakýmkoliv způsobem připravit, jedno zda silou či lstí, nevěřím, že bychom jej, a podtrhuji, že to říkám při plném vědomí všech hrůz druhé světové války, získali nazpět tak snadno, jako tomu bylo v květnu 1945. Byla by to prohra nejen naše, ale též všech, kteří pro naši svobodu přinesli oběti nejvyšší a před nimiž se zde v tiché vzpomínce nyní skláníme.

Děkuji vám za pozornost.